

Rada Miejska w Iławie

**Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2024-2027.**

Urząd Miasta w Iławie

Spis treści

Podstawa prawna i merytoryczna Programu	3
Wstęp	4
Finansowanie działań ujętych w Programie	6
Rozdział I Skala problemów uzależnień w Łławie	7
Rozdział II Dostępność napojów alkoholowych w Łławie	29
Rozdział III Rekomendowane działania i cel Programu	33
Rozdział IV Zadania i działania Programu	35
Rozdział V Monitoring i ewaluacja	47

Podstawa prawna i merytoryczna programu

1. Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r. (Dz.U.2022.1608 t.j.).
2. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz.U.2023.2151 t.j.).
3. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.2023.1939 t.j.).
4. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U.2021.1249 t.j.).
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U.2021.642).
6. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko - Mazurskim na lata 2021 – 2025.
7. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2022 – 2026.
8. Raport z VII edycji badań ankietowych rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych oraz innych zachowań ryzykownych, a także zaburzeń zdrowia psychicznego wśród młodzieży iławskiej w 2022 roku. - Krzysztof Bobrowski, Instytut Psychiatrii i Neurologii.
9. Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną – Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r. (Europejski Program Badań Ankietowych ESPAD) - Janusz Sierosławski, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Instytut Psychiatrii I Neurologii.

Wstęp

Zgodnie z Art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin.

W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym wprowadziła zmiany do Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Między innymi art. 4¹ ust. 2 otrzymał brzmienie: „Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia...”.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy realizacja zadań w zakresie profilaktyki narkomanii, w szczególności zadanie te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym wprowadziła zmiany do Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, Art. 10 ust. 2 otrzymał brzmienie: „Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w ramach programu, o którym mowa w art. 4¹ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwanego dalej "Gminnym Programem".

W kontekście nowego brzmienia ww. artykułów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii planując działania w ramach Gminnego Programu, należy jednocześnie uwzględniać zadania wskazane do realizacji w Narodowym Programie Zdrowia.

W celu realizacji powyższych zadań wynikających z trzech wyżej wymienionych ustaw opracowany został Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024- 2027.

Finansowanie działań ujętych w Programie

Finansowanie realizacji Programu odbywa się ze środków budżetowych Miasta Ławy, głównie ze środków uzyskanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, tzw. „opłata kapslowa”.

Realizując Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, należy bezwzględnie przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie, które zostało wpisane do Programu, dotyczyło profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi lub dotyczyło przeciwdziałania narkomanii w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Tylko na takie zadania mogą zostać wydatkowane środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o czym stanowi art. 11¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi: „W celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4¹ gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18”.

Od 1 stycznia 2021 r. obowiązuje dodatkowe finansowanie tych działań, tzw. „opłatą małpkową” zostały objęte napoje alkoholowe w opakowaniach o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Wpływy z tej opłaty w 50 proc. zasilają dochody własne gmin (zgodnie z właściwością urzędów skarbowych dla podmiotów zobowiązanych do wniesienia opłaty), natomiast pozostałe 50 proc. stanowi przychód NFZ. Takie rozwiązanie wynika z zapisów ustawy z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów, wprowadzającej regulację art. 9³ ust.4 u.w.t.p.a - „gminy będą przeznaczać dochody z opłaty na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu”. Ustawodawca zastosował tutaj taką samą zasadę jak w przypadku dochodów z tzw. „opłat kapslowych”. KCPU, czyli Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom jednoznacznie stwierdza, że w/w „środki należy w pierwszej kolejności przeznaczyć na zadania określone w art. 4 ust. 1 ustawy, czyli zadania ujęte w gminnym programie przeciwdziałania alkoholizmowi. Dopiero w dalszej kolejności można jej przeznaczyć na zadania nieujęte w wyżej wymienionym programie, biorąc pod uwagę fakt, że zadania te mają mieć związek z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom spożywania alkoholu”. W stanowisku zwrócono uwagę, że związek ten, gminy będą musiały wykazać każdorazowo, gdy zdecydują się na finansowanie zadań nieujętych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Tak zwane „środki małpkowe” nie powinny być też przeznaczane na zadania, które ustawowo są przypisane innym podmiotom.

Program jest czteroletni, plan wydatków na każdy rok realizacji programu będzie ustalany w ramach planowanego i uchwalanego przez Radę Miasta budżetu miasta na dany rok.

Rozdział I

Skala problemów uzależnień w Iławie – Raport z 2023 roku.

Działania planowane w Programie wynikają z diagnozy przeprowadzonej w 2022 roku, a opublikowanej w sierpniu 2023 roku w postaci „**Raportu z VII edycji badań ankietowych rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych oraz innych zachowań ryzykownych, a także zaburzeń zdrowia psychicznego wśród młodzieży iławskiej w 2022 roku. - Krzysztof Bobrowski, Instytut Psychiatrii i Neurologii**”.

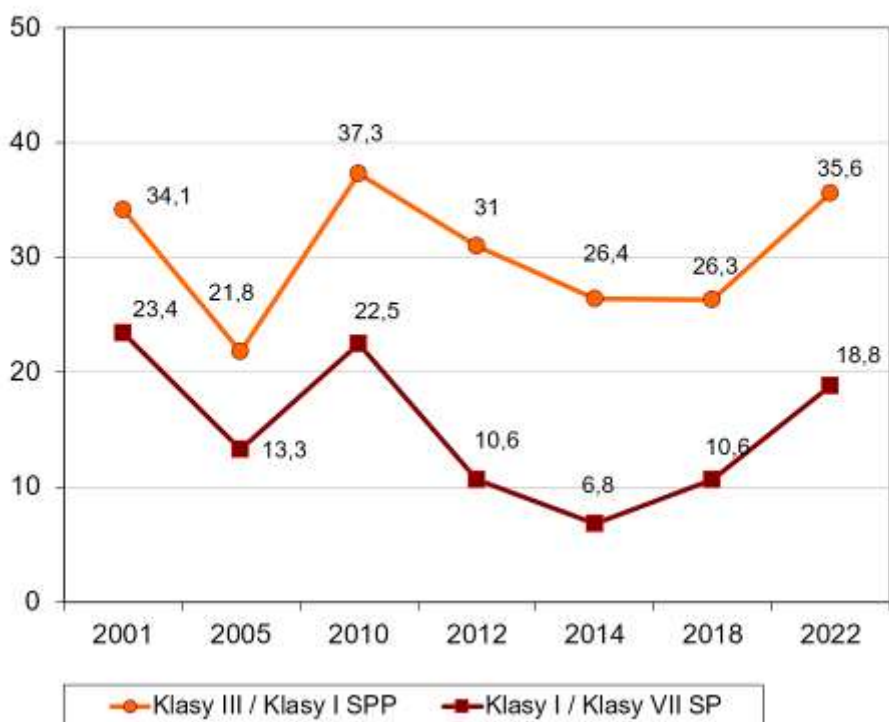
Oprócz wyników badań ankietowych zawartych w Raporcie, kolejnym źródłem dotyczącym wielkości omawianych zjawisk są dane liczbowe z iławskich instytucji prowadzących bieżący monitoring problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. Chodzi tu o następujące instytucje i podmioty: Szpital Powiatowy, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Interdyscyplinarny, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowa Stacja Sanitarno –Epidemiologiczna oraz iławskie szkoły podstawowe i średnie.

Odsyłając Państwa do szczegółowej analizy danych zawartych w Raporcie z 2023 roku przypominamy najważniejsze wyniki ostatnich badań przeprowadzonych wśród uczniów klas VII szkół podstawowych i klas I szkół ponadpodstawowych (w większości są to młodzi ludzie w wieku 13 i 15 lat:

- W badaniach z 2022 roku odsetki **używających tytoniu w jakiegokolwiek formie**, w ostatnim roku, wyniosły 18,8% wśród uczniów klas siódmych szkół podstawowych oraz 35,6% wśród uczniów klas I szkół ponadpodstawowych. Natomiast używający tytoniu codziennie stanowili w podgrupach wiekowych odpowiednio 1,6% i 13,4%

Pałący papierosy co najmniej kilka razy w roku

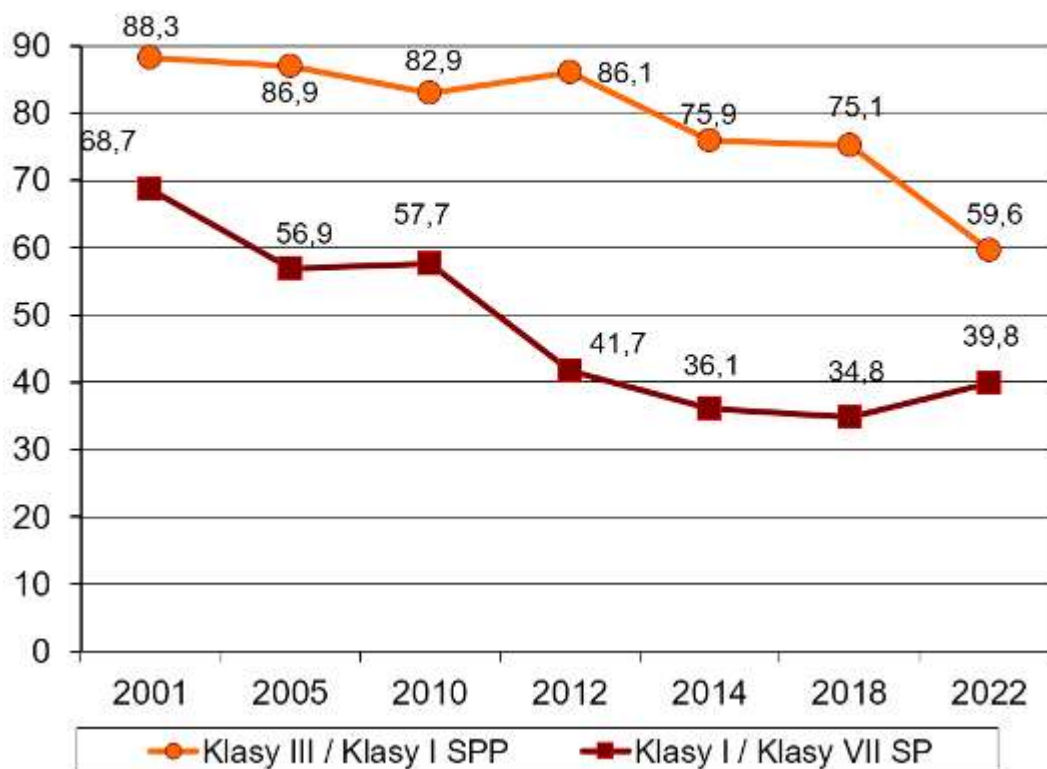
© Badania iławskie 2001 – 2022

- Nie stwierdzono statystycznie istotnych różnic pomiędzy grupami dziewcząt i chłopców w wartościach jakiegokolwiek wskaźnika **rozpowszechnienia picia alkoholu**. Prawidłowość ta dotyczyła zarówno młodszych jak i starszych klas.
- W młodszych klasach zdecydowanie dominują abstynenci: 60% uczniów stwierdziło, że nigdy w życiu nie pili alkoholu, a w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie nie piło alkoholu 80%.

Pijący alkohol kiedykolwiek w życiu

© Badania ławskie 2001 – 2022

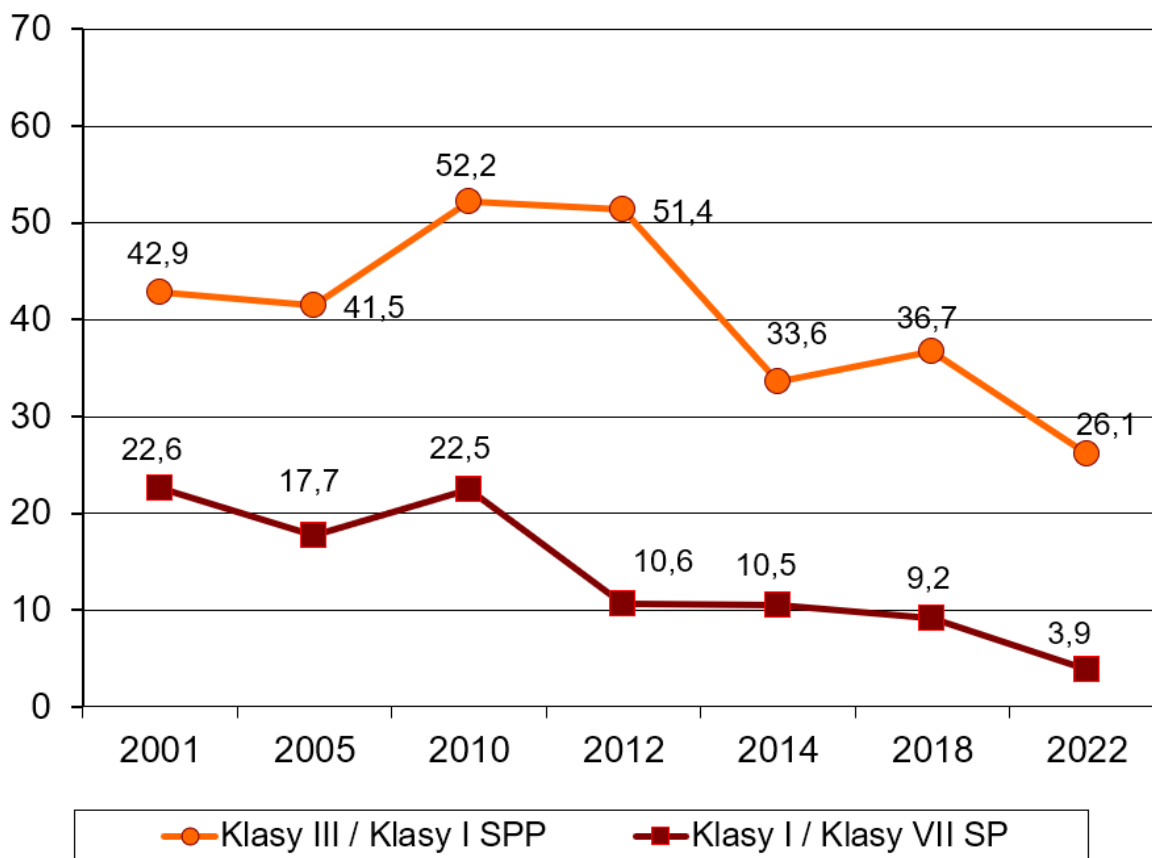

- Można ocenić, jako bardzo niski, odsetek uczniów pijących alkohol w ostatnich 30 dniach przed badaniem: 3,9% oznacza, że dotyczyło to jedynie pięciu uczniów z całej badanej grupy, liczącej 128 osób. W klasach starszych, czyli w 1 SPP abstynenci stanowili 40 %, blisko 50% z badanej grupy nie piło alkoholu w ciągu ostatnich 12 miesięcy, a 26% w ciągu ostatnich 30 dni, czyli 181 uczniów na 696 badanych.

Pijący alkohol – ostatni miesiąc

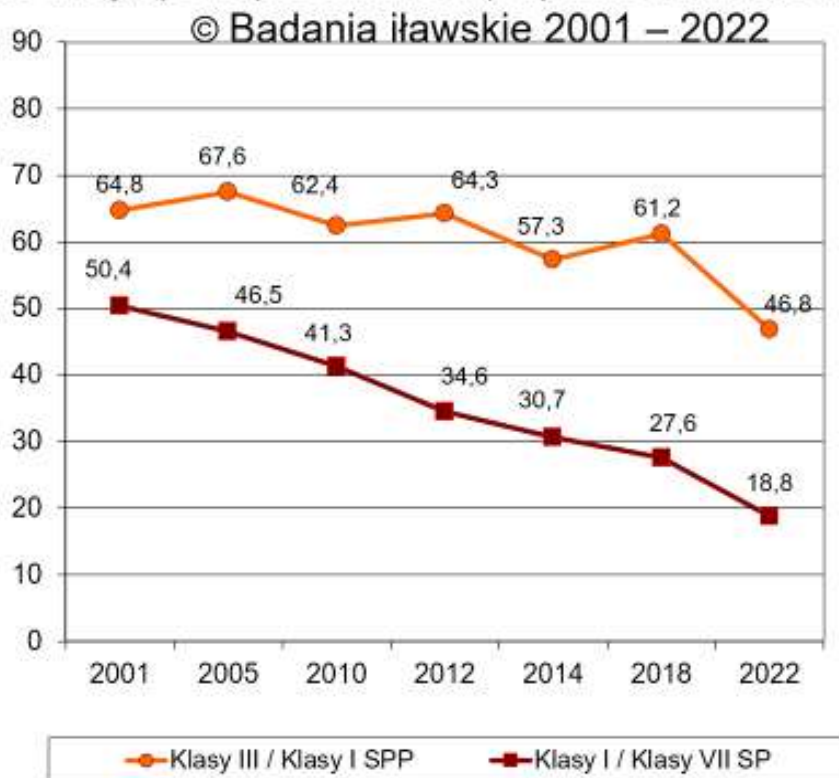
© Badania ławskie 2001 – 2022

- W okresie 2018 – 2022, w młodszych klasach, nie zmieniły się znacząco **wskaźniki opisujące dostępność alkoholu**. Ale dokładna analiza wskazuje, że wśród chłopców z młodszych klas znacznie (z 30,5% do 15%) zmniejszył się odsetek oceniających, że mogliby łatwo kupić alkohol. W całej grupie młodszych klas wskaźnik ten wyniósł w 2022 roku 18,8%, natomiast w ostatnim roku, w towarzystwie młodzieżowym, w którym piło się alkohol, przebywało 30,5% uczniów. Nie stwierdzono istotnych różnic w poziomie wskaźników pomiędzy podgrupami dziewcząt i chłopców. W starszych klasach, znacząco spadły wartości obu wskaźników dostępności. I tak odsetki uczniów twierdzących, że łatwo mogliby kupić alkohol zmniejszyły się z 61,2% do 46,8%), a w towarzystwie młodzieżowym, w którym piło się alkohol, w badaniach z 2018 roku było 70,1% uczniów, tymczasem w 2022 roku było to 61,8%. Należy dodać, że dziewczęta ze starszych klas bardziej licznie uczestniczyły w takich spotkaniach - 66,2%, w porównaniu z chłopcami - 57,7%.

Dostępność alkoholu

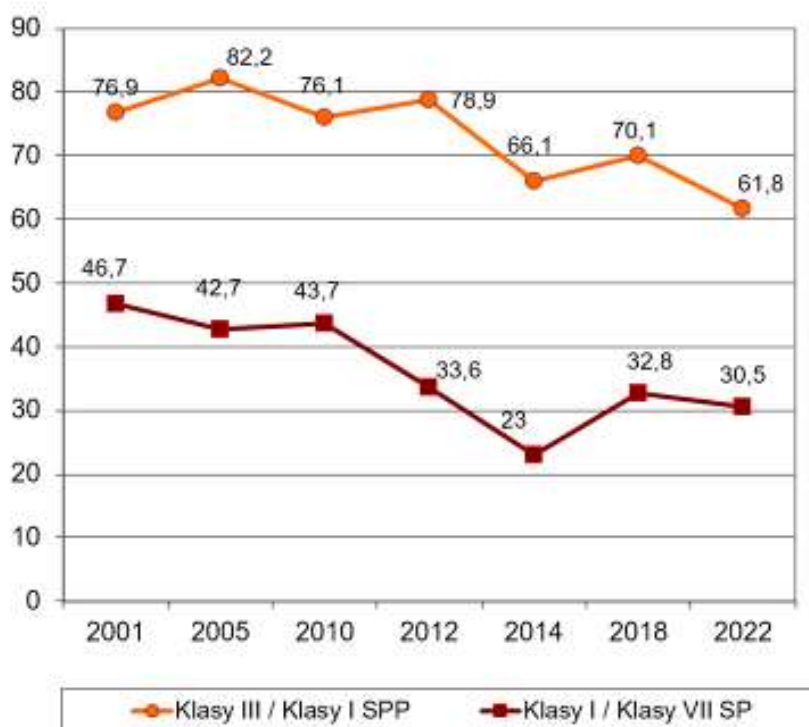
Na ile łatwo mógłbyś kupić alkohol? (odpowiedzi: łatwo lub bardzo łatwo)

Dostępność alkoholu

Uczestniczenie w ostatnim roku w spotkaniach towarzyskich, gdzie pito alkohol

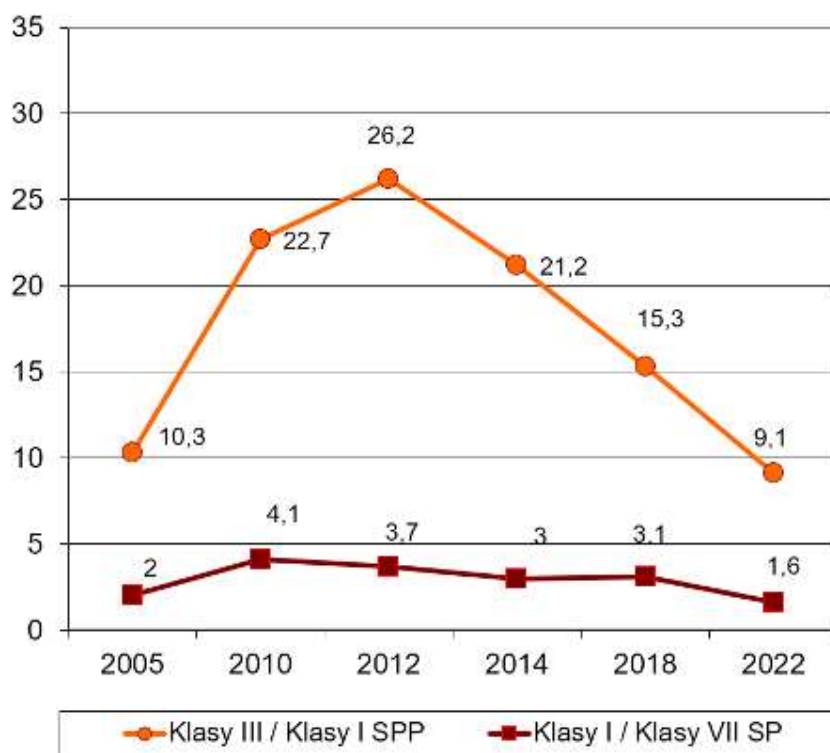
© Badania ławskie 2001 – 2022

- W klasach siódmych SP 3,1% uczniów potwierdziło w ankiecie, że **używało środków narkotyzujących** w ciągu 2018 roku. Natomiast co najmniej kilkanaście razy w roku takich środków używało 0,7% badanych. W 2022 te odsetki zmniejszyły się do 1,6% (dwie osoby) używających w ogóle środków narkotyzujących w ostatnim roku oraz do zera – nikt spośród tej grupy nie używał tych środków kilkanaście lub więcej razy.
- W klasach pierwszych SPP, w okresie 2018 – 2022, odnotowano istotne statystycznie spadki wartości obu wskaźników: przynajmniej raz w ostatnim roku używało środków narkotyzujących odpowiednio 15,3% a obecnie 9,1%. Natomiast co najmniej kilkanaście razy używało takich środków 5,3% uczniów w 2018 roku oraz 2% w 2022 roku.

Używający jakichkolwiek środków narkotyzujących co najmniej raz – ostatnie 12 miesięcy

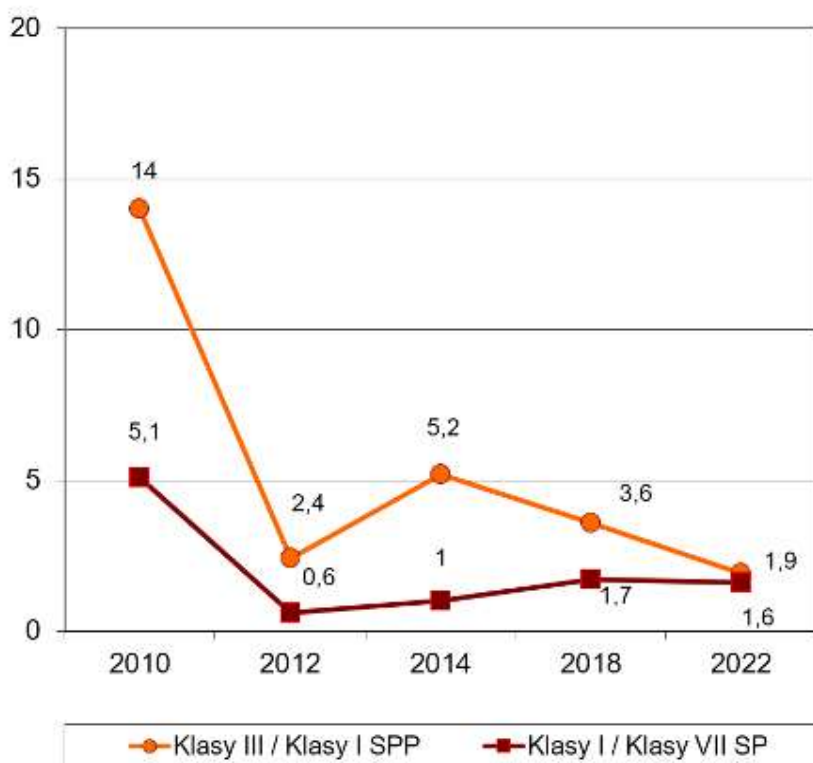
© Badania ławskie 2001 – 2022

- **Rozpowszechnienie używania NSP** w ostatnich czterech latach, w klasach młodszych nie zmieniło się znacząco. W 2022 roku wskaźnik ten wyniósł 1,6% i był identyczny wśród chłopców i dziewcząt. W klasach starszych wskaźnik używania NSP wyniósł 1,9% i nieznacznie się obniżył, w porównaniu z poprzednią edycją badań w 2018 roku (3,6%). Przy tym istotny spadek odnotowano wśród chłopców, z poziomu 5,6% do 1,5%.

Używający dopalaczy – ostatnie 12 miesięcy

©Badania ławskie 2010 – 2022

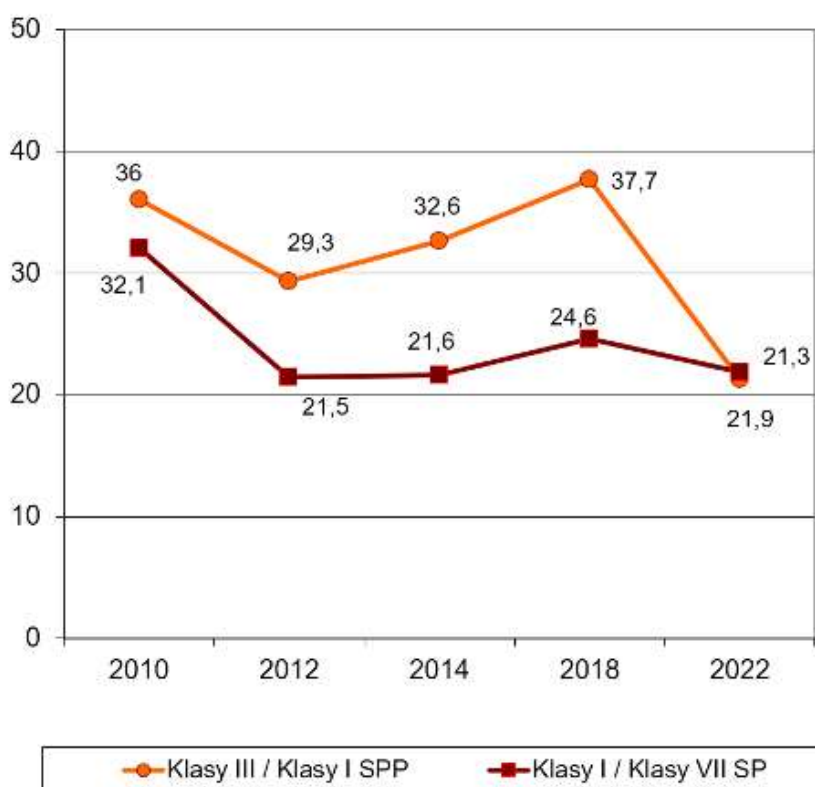
- W ostatnich czterech latach, w badanych populacjach, nie zmieniła się istotnie **dostępność narkotyków**, której wskaźnikiem była znajomość miejsc, w których można kupić marihuanę lub haszysz. W 2022 roku znało takie miejsca ok. 15% uczniów z klas siódmych SP i 32% uczniów z klas pierwszych SPP. Nie było w tym zakresie istotnych różnic ze względu na płeć badanych.
- W starszej grupie klas uległa istotnej zmianie wartość drugiego wskaźnika dostępności: w spotkaniach z towarzystwem młodzieżowym, w którym używało się środków narkotyzujących, uczestniczyło w 2018 roku 34,2%, a cztery lata później – 24,9%.
- W grupie młodszych klas wskaźnik ten także spadł z 14% do poziomu 8,6% w 2022 roku.
- W młodszych klasach **rozpowszechnienie używania leków uspokajających i nasennych** istotnie wzrosło z 7,8% używających w 2018 roku do 15,6% w 2022 roku. Natomiast w starszych klasach nie odnotowano ostatnio istotnych zmian, w 2022 roku wskaźnik ten wyniósł 16,8%. Przy tym utrzymały się znaczące różnice pomiędzy chłopcami (7,9% używających leków) i dziewczętami (25,7%).
- W zakresie innych zachowań ryzykownych w klasach młodszych, w okresie ostatnich czterech lat, zasadniczo nie zmieniło się istotnie **rozpowszechnienie sprawstwa przemocy**. Jedyna odnotowana istotna zmiana to spadek odsetka chłopców, którzy uderzyli kogoś celowo – z 34% do 21,7%).

- W 2022 roku poziom wskaźników był zbliżony w podgrupach dziewcząt i chłopców i dla całej grupy młodszych klas wynosił: uderzenie kogoś celowo (ostatni rok) 21,9%, częsta przemoc w szkole (ostatni rok) 5,5%, e-stalking (w życiu) 21,9% oraz ogółem sprawstwo przemocy - 38,3%.
- W klasach starszych odnotowano szereg istotnych spadków poziomów wskaźników w okresie czterech lat, 2018-2022. I tak obniżył się odsetek osób, które uderzyły kogoś celowo, z 37,7% do 21,3%.

Przemoc w szkole i poza nią

Sprawcy przemocy - Uderzenie lub uszkodzenie kogoś celowo (ostatni rok)

© Badania iławskie 2010 – 2022

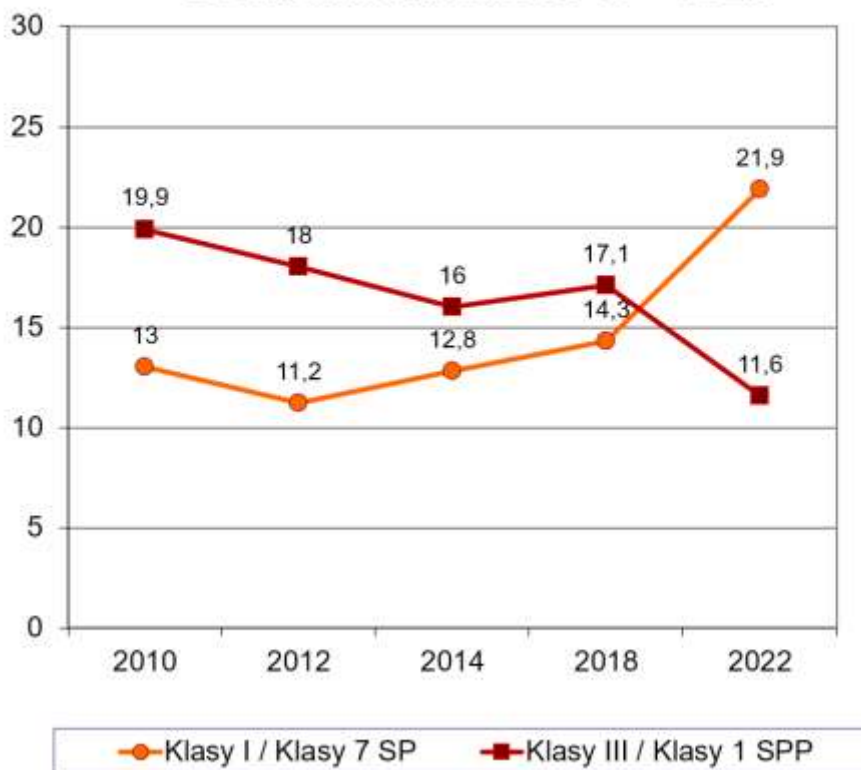

- Istotne spadki odnotowano nie tylko w całej grupie, ale także w podgrupach dziewcząt i chłopców. Zmniejszył się także odsetek osób zaangażowanych w **przemoc elektroniczną**, z 17,1% do 11,6%. Obniżył się, ale tylko wśród chłopców, odsetek sprawców częstej przemocy na terenie szkoły lub w jej pobliżu, z 12% w 2018 roku do 5,5% w 2022 roku. Ogółem ten rodzaj sprawstwa przemocy charakteryzował 3,9% uczniów ze starszych klas.
- I w końcu znacząco obniżył się poziom sumarycznego wskaźnika sprawstwa przemocy dla starszych klas, z 45,6% do 27,9%. Istotne spadki odnotowano zarówno w podgrupie dziewcząt, jak i chłopców, przy czym sprawstwo przemocy było bardziej powszechne wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Przemoc w szkole i poza nią

e-stalking - sprawcy (w życiu)

© Badania iławskie 2010 – 2022

- **Hazard** – w okresie ostatnich czterech lat, wśród uczniów klas 7 SP, rozpowszechnienie wszystkich analizowanych form hazardu uległo nominalnie ograniczeniu, jednak z reguły nie były to zmiany duże, istotne w sensie statystycznym.
- W 2022 roku wskaźniki były następujące: automaty - 8,6%, LOTTO lub inne loterie – 17,2%, zakłady bukmacherskie – 3,1%, gra na pieniądze – 7%, udział w konkursach opłacany telefonicznie 1,6%, inne formy hazardu – 2,3% (w tym wypadku istotna zmiana w stosunku do 2018 roku – 7,8%). Ogółem w młodszym klasach hazard w jakiegokolwiek formie był udziałem 28,1% badanych uczniów.
- W klasach 1 SPP nie zmieniły się znacząco w ostatnich czterech latach odsetki uczniów angażujących się w zakłady bukmacherskie (12,5% w 2022 r.) oraz formy hazardu określone jako „inne” (7,8%). Rozpowszechnienie czterech pozostałych, analizowanych form hazardu, uległo istotnemu ograniczeniu: automaty – spadek z 15,3% do 9,5%, LOTTO lub inne loterie – 28,8% do 16,5%, gra na pieniądze – 19,2% do 8,6%, udział w konkursach opłacany telefonicznie – 6,8% do 2,7%.
- Ankieta zawierała trzy pytania o **doświadczanie problemów z powodu hazardu, gier lub nadmiernego korzystania z komputera**, takich jak np. brak czasu na ważne sprawy, sprzeczki w domu, problemy w szkole, problemy z odrabianiem na czas prac domowych, rozdrażnienie, zły nastrój, itp. W 2022 roku tego typu problemy dotyczyły ogółem 29,7%

uczniów z młodszych klas i 22,1% ze starszych i nie stwierdzono tu istotnych zmian w porównaniu z 2018 rokiem. Problemy z powodu gier sygnalizowało – 17,2% uczniów z klas 7 SP i 13,5% z klas 1 SPP, a z powodu hazardu – odpowiednio 1,6% i 1,7%.

- W obu podgrupach klas zmieniły się znacząco od 2018 roku odsetki uczniów mających problemy z powodu nadmiernego korzystania z komputera: wśród uczniów z klas 7 SP odnotowano wzrost z 12,3% do 21,1%, a wśród uczniów z klas 1 SPP – spadek z 21,7% do 15,1%.
- W zakresie **problemów psychicznych** w latach 2018 – 2022 roku, w klasach 7 SP znacząco wzrosły wszystkie trzy wskaźniki: **duże ryzyko depresji – wzrost z 7,8% do 14,1%, negatywna samoocena zdrowia psychicznego – z 14,3% do 24,2% oraz sumaryczny wskaźnik, problemy internalizacyjne ogółem – wzrost z 18,1% do 28,9%**.
- W grupie klas starszych, 1 SPP, odnotowano istotny wzrost w czasie tylko jednego wskaźnika - **negatywnej samooceny zdrowia psychicznego – z 26,7% do 34,1%**. W 2022 roku **duże ryzyko depresji dotyczyło w tej grupie klas 11,5% uczniów, a problemy internalizacyjne ogółem – 35,8% uczniów**.
- Niezależnie od poziomu klasy, wszystkie wskaźniki problemów internalizacyjnych miały wyższe wartości, ponad 2 do 7 razy, wśród dziewcząt niż wśród chłopców.
- Pierwszy raz uwzględniono w ankiecie **problemy suicydalne – myśli samobójcze w ostatnim roku oraz próby samobójcze kiedykolwiek w życiu**. Wśród uczniów klas 7 SP **43,8% sygnalizowało doświadczenie myśli samobójczych** (w tym: 18,8% „raz lub dwa razy”, 18% „czasami” i 7% „często”), **a 22% uczniów miało za sobą próby samobójcze** (w tym: 11,8% „jeden raz”, 4,7% „dwa razy” i 5,5% „trzy lub więcej razy”). W starszych klasach odsetki te wyniosły odpowiednio: **39,2% myśli „S”** (w tym: 17,4% „raz lub dwa razy” i 13,2% „czasami” i 8,6% „często”) i **15% próby „S”** (w tym: 7,5% „jeden raz”, 3,3% „dwa razy”, 4,2% „trzy lub więcej razy”).

Oprócz wyników badań ankietowych zawartych w Raporcie, kolejnym źródłem dotyczącym wielkości omawianych zjawisk są dane liczbowe z ławskich instytucji prowadzących bieżący monitoring problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Poniżej prezentujemy dane z ławskich instytucji za okres 01.01.2019 r. – 30.09.2023 r.

Tab. 1. Oddział Terapii Uzależnienia od Alkohol w Szpitalu Powiatowym w Iławie: mieszkańcy Iławy:

Rok	Ilość osób podejmujących leczenie – uzależnieni / alkohol/			Ilość osób, które ukończyły terapię		
	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2019	29	8	21	25	8	17
2020	28	8	20	23	7	16
2021	23	5	18	20	5	16
2022	37	8	29	32	8	27
2023 (stan na 30.09.2023)	24	4	20	21	4	17

Tab. 2. Sąd Rejonowy w Iławie – Dane dotyczące procedury Niebieskiej Karty w latach 2019-2022 / Skazani na podstawie art. 207 Kodeksu Karnego/ – Miasto Iława:

Rok	Mieszkańcy Iławy (Ilość osób)	Pozbawienie wolności	Pozbawienie wolności z warunkowym zawieszeniem	Ograniczenie wolności	Grzywna	Warunkowo umorzono postępowanie	Umorzono postępowanie	Uniewinniono
2019	25	6	15	1	0	3	0	0
2020	19	7	11	0	0	1	0	0
2021	12	5	6	1	0	0	0	0
2022	18	5	8	2	0	0	1	2
2023 (stan na 30.09.2023)	13	3	5	2	0	3	0	0

Tab. 3. Sąd Rejonowy w Iławie – Dane dotyczące ograniczenia i pozbawienia praw rodzicielskich – Miasto Iława:

Rok	Ilość osób razem (ilość osób – przemoc)	Ograniczenie praw rodzicielskich kobiety (przemoc)	Ograniczenie praw rodzicielskich mężczyźni (przemoc)	Pozbawienie praw rodzicielskich kobiety (przemoc)	Pozbawienie praw rodzicielskich mężczyźni (przemoc)
2019	50 (8)	17 (3)	17 (5)	5 (0)	11 (0)
2020	40 (2)	16 (1)	17 (1)	2 (0)	5 (0)
2021	29(6)	10 (1)	10 (5)	2 (0)	7 (0)
2022	7	3	3	0	1
2023 (stan na 30.09.2023)	1	0	1	0	0

Tab. 4. – Ilość przypadków zatruc młodych ludzi substancjami psychoaktywnymi dane Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej – Miasto Iława:

Ilość przypadków zatruc młodych ludzi substancjami psychoaktywnymi	2019		2020		2021		2022		2023 (stan na 30.09.2023)	
	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
	8	0	7	2	1	0	4	0	1	0

Tab. 5. – Liczba zgłoszonych zatruc środkami psychoaktywnymi – dane Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej – Miasto Iława:

Liczba zgłoszonych zatruc środkami psychoaktywnymi w latach 2019 - 2023																				
dopalacze											inne									
Rok	2019		2020		2021		2022		2023 (stan na 30.09.2023)		2019		2020		2021		2022		2023 (stan na 30.09.2023)	
Podział wiekowy/pteć	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K
≤ 12	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13-15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
16-18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0
19-21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	1	0	1	0	1	0	0	0
22-24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
>25	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	2	0	4	0	0	0	3	0	5	0

Tab. 6. – Prokuratura Rejonowa w Iławie – Dane dotyczące procedury Niebieskiej Karty / Liczba zarejestrowanych spraw z art. 207 Kodeksu Karnego/ – Miasto Iława:

Rok	Dane dotyczące Iławy
2019	119
2020	133
2021	94
2022	44
2023 (stan na 30.09.2023)	25

Tab. 7. – Komenda Powiatowa Policji w Iławie - Informacje dotyczące ilości wykroczeń i przestępstw popełnionych pod wpływem alkoholu z rozbiciem na dorosłych i młodzież:

Rok	Liczba ujawnionych kierujących pojazdami w stanie nietrzeźwości i znajdujących się w stanie po użyciu alkoholu (art. 178a KK i art. 87KW) POWIAT IŁAWSKI	Liczba wniosków o ukaranie wobec sprawców art. 51§2 KW IŁAWA		Liczba wniosków ogółem wobec sprawców art. 51 KW IŁAWA		Liczba WNIOSKÓW związanych z nietrzeźwością sprawców (art. 70§2 KW, art. 87 KW i art. 43'.1 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) IŁAWA		Liczba UJAWNIONYCH wykroczeń OGÓŁEM POWIAT IŁAWSKI		Liczba osób osadzonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych POWIAT IŁAWSKI	
		Dorośli	Nieletni	Dorośli	Nieletni	Dorośli	Nieletni	Dorośli	Nieletni	Ogółem	W tym nieletni
2019	68	33	0	44	0	24	1	20176	BD	477	0
2020	53	31	1	58	1	29	0	18776	BD	520	0
2021	178 KK - 142	9	0	34	0	34	0	3261	57	543	0
	87 KW - 217										
2022	178 KK – 117 87 KW- 157	24	0	54	1	26	0	17482	BD	597	0
2023 (stan na 30.09.2023)	178 KK – 115 87 KW- 87	19	0	53	1	34	0	7145	BD	482	0

Tab. 8. – Komenda Powiatowa Policji w Iławie – Liczba sprawców przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z rozbiorem na dorosłych i młodzież:

Rok	Liczba sprawców przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii IŁAWA						Ilość zabezpieczonych narkotyków OGÓŁEM POWIAT IŁAWSKI
	Dorośli			Nieletni			
	posiadanie	udzielanie	sprzedaż	posiadanie	udzielanie	sprzedaż	Dorośli
2019	17	1	0	0	0	0	Amfetamina–8850 g Marihuana–473,8 g Ecstasy–7 szt. MDMA–1,2 g Konopie indyjskie–23 szt.
2020	20	1	0	1	0	0	Amfetamina–1699,3 g Marihuana–241,5 g Ecstasy–14 szt. MDMA–20,7 g Konopie indyjski–113 szt.
2021	48	0	0	4	0	0	Amfetamina–1515,2 g Marihuana–4184,37 g Ecstasy–61 szt. MDMA–20,8 g Konopie indyjskie–19 szt Mefedron–15,8 g Grzybki halucynogenne–16,7 g.
2022	90	1	0	1	0	0	Amfetamina–1611,6 g Marihuana–995,3 g MDMA–34,8 g Konopie–32 szt Kodeina– 4,3 g Metylodezorfina–7,5 g Mefedron–6,8 g Klonazepan–11,8 g (5228 g) 34 szt konopii
2023 (stan na 30.09.20 23)	56	0	0	0	0	0	7146 g 17 szt. Konopii

Tab. 9 – Komenda Powiatowa Policji w Iławie – Kolizje i wypadki drogowe:

Rok	Kolizje i wypadki drogowe POWIAT IŁAWSKI		
	Ogółem	Po spożyciu alkoholu	Po innych środkach psychoaktywnych
2019	1033	49	bd
2020	890	48	bd
2021	KOLIZJE – 895	KOLIZJE – 36	KOLIZJE – 3
	WYPADKI – 64	WYPADKI – 8	WYPADKI – 1
2022	KOLIZJE – 161	KOLIZJE – 15	KOLIZJE – bd
	WYPADKI – 43	WYPADKI – bd	WYPADKI – bd
2023 (stan na 30.09.2023)	KOLIZJE – 114	KOLIZJE – 7	KOLIZJE – bd
	WYPADKI – 31	WYPADKI – bd	WYPADKI – bd

Tab. 10. – Komenda Powiatowa Policji w Iławie – Liczba interwencji domowych:

Rok	Liczba interwencji domowych		Liczba Niebieskich Kart POWIAT IŁAWSKI	Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu osadzonych w PDOZ do wytrzeźwienia POWIAT IŁAWSKI	Liczba uczestników interwencji dot. przemocy domowej - Niebieskie Karty POWIAT IŁAWSKI					
	Ogółem IŁAWA/ POWIAT IŁAWSKI	Liczba sprawców przemocy domowej (Niebieska Karta) pod wpływem alk. POWIAT IŁAWSKI			Kobiety		Mężczyźni		Nietelni	
					Sprawca	Pokrzywdzony	Sprawca	Pokrzywdzony	Sprawca	Pokrzywdzony
2019	578/ 1522	69	191	8-do wytrzeźwienia 36-procesowo	13	174	179	22	0	35
2020	538/ 1563	39	194	15- do wytrzeźwienia 38- procesowo	15	169	182	30	0	28
2021	510/ 1509	30	141	11- do wytrzeźwienia 42 procesowo	9	132	134	13	0	40
2022	522/ 1416	31	133	14 do wytrzeźwienia	11	116	123	16	0	21
2023 (stan na 30.09.2023)	249 / 782	5	24	3	2	21	22	3	0	11

Tab.11. Zespół Interdyscyplinarny przy OPPUiPR - liczba założonych Niebieskich Kart przez poszczególne instytucje:

	2019		2020		2021		2022		2023 (stan na 30.09.2023 r.)	
	Liczba założonych NK	Liczba rodzin	Liczba założonych NK	Liczba rodzin	Liczba założonych NK	Liczba rodzin	Liczba założonych NK	Liczba rodzin	Liczba założonych NK	Liczba rodzin
OPS	12	12	12	12	18	18	31	30	23	21
KPP	56	56	42	42	42	40	38	35	31	28
MKRPA	5	5	0	0	4	4	8	8	2	2
Oświata	1	1	1	1	5	3	6	6	8	8
Służba zdrowia	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
Razem	68	68	55	55	69	65	84	80	64	59

Tab.12. Zespół: osoby doświadczające przemocy w rodzinie:

Liczba Niebieskich Kart, w których osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie jest dziecko				
2019	2020	2021	2022	2023 (stan na dn. 30.09.2023 r.)
5	6	13	31	32
Liczba Niebieskich Kart, w których osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie jest kobieta				
2019	2020	2021	2022	2023 (stan na dn. 30.09.2023 r.)
59	44	58	56	41
Liczba Niebieskich Kart, w których osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie jest mężczyzna				
2019	2020	2021	2022	2023 (stan na dn. 30.09.2023 r.)
6	8	4	7	7
Łączna liczba Niebieskich Kart				
2019	2020	2021	2022	2023 (stan na dn. 30.09.2023 r.)
68	58	69	84	64

Tab.13. Zespół: liczba dzieci – świadków przemocy domowej:

2019	2020	2021	2022	2023 (stan na dn. 30.09.2023 r.)
35	26	53	96	94
(z 68 rodzin)	(z 52 rodzin)	(z 65 rodzin)	(z 80 rodzin)	(z 59 rodzin)

Tab.14. Zespół - liczba Niebieskich Kart z udziałem alkoholu i/lub narkotyków/środków psychoaktywnych/leków:

2019	2020	2021	2022	2023 (stan na dn. 30.09.2023 r.)
40 NK z udziałem używek na 68 wszczętych procedur NK	40 NK z udziałem używek na 58 wszczętych procedur NK	50 NK z udziałem używek na 69 wszczętych procedur NK	44 NK z udziałem używek na 84 wszczęte procedury NK	34 NK z udziałem używek na 64 wszczęte procedury NK

Tab.15. Informacje Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ławie dotycząca osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej:

Lp.	Problem dominujący w rodzinie	2019			2020			2021			2022			2023 (stan na dn. 30.09.2023 r.)		
		Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba dzieci w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba dzieci w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba dzieci w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba dzieci w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba dzieci w tych rodzinach
1.	Alkoholizm	74	96	19	67	95	22	76	104	18	54	76	15	38	58	19
2.	Przemoc w rodzinie	17	62	34	17	62	31	23	61	15	15	32	15	39	118	59
3.	Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	195	634	406	165	541	341	240	811	244	244	811	450	107	357	231
4.	Narkomania	1	4	2	2	8	5	7	11	8	8	11	1	4	4	0
5.	Problemowe picie alkoholu, u któregoś z członków rodziny	81	148	57	81	128	53	94	135	21	96	148	29	42	67	18
6.	Problem z zażywaniem narkotyków, leków lub środków psychoaktywnych, u któregoś z członków rodziny	7	20	9	10	20	8	10	20	4	3	3	7	4	12	4

Tab.16. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – ilość osób zgłoszonych w związku z nadużywaniem alkoholu w rodzinie:

MKRPA	2019	2020	2021	2022	2023 (stan na dn. 30.09.2023 r.)
liczba złożonych wniosków	41	17	29	47	46
wnioski złożone do sądu	19	5	13	12	10
sprawy zakończone wydaniem postanowienia obowiązku leczenia	15	5	10	8	5

Tab.17. Informacja ze szkół podstawowych o skali problemu zachowań ryzykownych:

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
1. Ilość dzieci uczących się	2899	2916	2940	2917
a) ilość dziewcząt	1412	1399	1416	1355
b) ilość chłopców	1487	1517	1524	1562
2. Ilość uczniów niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem				
a) z rodzin niewydolnych wychowawczo	107	108	69	93
b) z rodzin z problemem alkoholowym	13	12	10	19
c) z rodzin z problemem przemocy	13	9	14	28
d) z rodzin, gdzie rodzice wyjechali za granicę	55	53	50	58
e) z rodzin zastępczych	21	24	20	18
f) z rodzin rozbitych	126	116	138	127
3. Ilość uczniów pod nadzorem kuratora	28	35	38	21
4. Ilość ujawnionych, wśród uczniów, przypadków:				
a) picia alkoholu	3	3	2	24
b) zażywania narkotyków	0	2	2	1

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2027

c) zażywanie nsp (dopalaczy)	0	0	0	0
d) nadużywanie leków	1	0	0	3
e) palenia papierosów	18	15	13	23
f) agresji fizycznej, słownej, wulgarnego zachowania	390	377	188	438
g) inne (np. szantażowanie, niszczenie mienia, kradzieże itp.)	8	7	20	12
h) cyberprzemoc	31	35	21	36
i) zaburzenia emocjonalne	58	60	46	111
j) zaburzenia relacji rówieśniczych	102	117	63	297
k) wycofanie społeczne	50	51	22	23
l) samookaleczenia	12	10	8	29
m) depresja	8	14	8	7
n) uzależnienia od technologii (telefonu, komputera)	-	-	11	57
o) zbyt wczesnej inicjacji seksualnej	-	-	1	2
5. Ilość dzieci, które z różnych przyczyn nie uczestniczyły w lekcjach online.	27	20	33	0
6. Ilość dzieci uczęszczających na zajęcia pozalekcyjne w szkole.	1001	813	1368	1313

Tab. 18. Informacja ze szkół ponadpodstawowych o skali problemu zachowań ryzykownych:

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
1. Ilość dzieci uczących się	2381	2598	2551	2679
a) ilość dziewcząt	1159	1333	1308	1414
b) ilość chłopców	1222	1265	1243	1265
2. Ilość uczniów niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem				
a) z rodzin niewydolnych wychowawczo	227	236	171	290
b) z rodzin z problemem alkoholowym	44	44	45	92
c) z rodzin z problemem przemocy	42	48	15	40
d) z rodzin, gdzie rodzice wyjechali za granicę	37	35	39	53
e) z rodzin zastępczych	18	26	26	19
f) z rodzin rozbitych	325	347	444	427
3. Ilość uczniów pod nadzorem kuratora	25	28	27	36
4. Ilość ujawnionych wśród uczniów, przypadków:				
a) picia alkoholu	206	150	23	128
b) zażywania narkotyków	100	85	6	135

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2027

c) zażywanie nsp (dopalaczy)	126	110	4	133
d) nadużywanie leków	0	0	0	7
e) palenia papierosów	405	286	293	381
f) agresji fizycznej, słownej, wulgarnego zachowania	6	4	21	227
g) inne (np. szantażowanie, niszczenie mienia, kradzieże itp.)	2	0	11	11
h) cyberprzemoc	2	3	8	87
i) zaburzenia emocjonalne	31	44	70	155
j) zaburzenia relacji rówieśniczych	69	146	45	97
k) wycofanie społeczne	66	138	55	78
l) samookaleczenia	15	21	31	22
m) depresja	8	15	32	27
n) uzależnienia od technologii (telefonu, komputera)	-	-	17	38
o) zbyt wczesnej inicjacji seksualnej	-	-	4	0
5. Ilość dzieci, które z różnych przyczyn nie uczestniczyły w lekcjach online.	5	13	20	0

6. Ilość dzieci uczęszczających na zajęcia pozalekcyjne w szkole.	741	317	573	284
---	-----	-----	-----	-----

Rozdział II

Dostępność napojów alkoholowych w Ławie

Według Raportu z badań ławskich **46,8 % 15/16-latków i 18,8 % 13/14-latków** uważa, że w naszym mieście mogą łatwo i bardzo łatwo kupić alkohol. Na przestrzeni blisko 21 lat, gdy badania ankietowe są przeprowadzane są to wyniki niższe od poprzednich (najwyższe to odpowiednio 67,6 % w grupie starszej i 50% w grupie młodszej. Z jednej strony możemy powiedzieć, że tendencja malejąca mimo pewnych wahań utrzymuje się, ale niestety nadal są to wskaźniki wysokie. Potwierdzają to także badania wojewódzkie (2017 rok) i ogólnopolskie (2019 r.), gdzie dostępność w ocenie młodzieży również się zmniejsza, ale dynamika jest bardzo niska.

...„w zakresie oceny dostępności napojów alkoholowych odnotować trzeba powolną, ale konsekwentną pozytywną tendencję zmniejszania się odsetków uczniów określających swój dostęp jako bardzo łatwy. Podobnie dzieje się też z tytoniem. Ponadto zmniejszają się też odsetki uczniów dokonujących zakupów takich napojów alkoholowych jak piwo czy wódka. Biorąc pod uwagę coraz bardziej liberalne podejście rodziców do picia alkoholu przez ich pociechy można obawiać się o trwałość pozytywnego trendu w rozpowszechnieniu picia przez młodzież”...(Badania ESPAD 2019r.).

Według Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na wysoki poziom wskaźników spożywania alkoholu przez młodych ludzi wpływ ma wiele czynników, jednym z nich jest zbyt łatwa możliwość zakupu, mimo że sprzedaż nieletnim jest przestępstwem. **Inne czynniki w zakresie dostępności, na które samorząd ma wpływ to lokalne regulacje prawne w postaci uchwał związanych z dostępnością alkoholu.** Celem działań profilaktycznych jest między innymi stopniowe ograniczanie spożywania napojów alkoholowych poprzez działania profilaktyczne wobec dzieci, młodzieży i dorosłych, czyli „ograniczanie wewnętrznej potrzeby sięgania po środki psychoaktywne”, z drugiej strony **ograniczanie wszelako rozumianej dostępności.** Bardzo ważna jest tzw. dostępność fizyczna napojów alkoholowych określana między innymi liczbą punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. W 2021 roku w Ośrodku Psychoedukacji odbyło się kilka spotkań, dotyczących tego zagadnienia, m.in. w październiku 2021 odbyło się spotkanie z udziałem przedstawicieli władz miasta, radnych miejskich, policji oraz członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wnioski z tego spotkania sformułowała następnie Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a zmierzały one w konsekwencji do rozważenia przez Burmistrza oraz Radę Miasta, zmian w dotychczas funkcjonujących uchwałach związanych z dostępnością alkoholu, tzn.:

1. Uchwały nr LV/490/18 Rady Miejskiej w Ławie z dnia 18 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Ławy. Według komisji liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określone przez uchwałę są za wysokie i nie spełniają swej funkcji profilaktycznej w obszarze ograniczania dostępności do alkoholu.
2. Uchwały nr LV/491/18 Rady Miejskiej w Ławie z dnia 18 czerwca 2018r. w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie miasta Ławy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Zdaniem komisji odległość 20 metrów jest zbyt mała i należy rozważyć zmianę tej wartości, czyli zwiększenie odległości.

3. Jednocześnie komisja rekomendowała podjęcie prac nad przyjęciem przez Radę Miasta uchwały ograniczającej nocną sprzedaż napojów alkoholowych.

Zakładaliśmy, że powyższe zmiany, w kierunku zmniejszania i ograniczania dostępności alkoholu wpłyną także na zmniejszenie problemów związanych z zakłócaniem porządku publicznego oraz przypadków łamania prawa pod wpływem alkoholu. W roku 2022 planowane było powołanie zespołu, który przeanalizuje sytuację pod kątem dostępności alkoholu w Ławie i zaproponuje ewentualne zmiany w uchwałach. Jednakże sytuacja w roku 2022 spowodowała przełożenie tych planów na rok 2023. Przestankami do tej decyzji były:

- wybuch wojny w Ukrainie oraz dodatkowe zadania Ośrodka związane z pomocą uchodźcom,
- wnioski z obserwacji realizowanych w ramach zadania MKRPA - Monitoring wybranych miejsc na terenie miasta Ława ze względu na zachowania ryzykowne młodzieży i przestrzeganie prawa w zakresie sprzedaży i spożywania napojów alkoholowych, wnioski wskazujące na niski poziom występujących zakłóceń porządku publicznego w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych,
- zbliżające się Badania, które są prowadzone w listopadzie i grudniu 2022 a Raport miał się ukazać w maju 2023 (ostatecznie ukazał się dopiero w sierpniu 2023).

We wrześniu 2023 roku po publikacji Raportu z badań, Burmistrz Miasta zaprosił do udziału w analizie wcześniej wspomnianych uchwał przedstawicieli instytucji zaangażowanych w rozwiązywanie powyższych problemów. Byli to przedstawiciele KPP, SANEPIDU, MKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy domowej, Radni Miejscy, Burmistrz Miasta, Radca Prawny UM, urzędnicy z Wydziału Utrzymania Miasta i Ośrodka Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie

Analiza w zakresie dostępności napojów alkoholowych w Ławie oparta została nie tylko na wynikach Badań realizowanych przez Instytut Psychiatrii i Neurologii, ale także na wnioskach z innych działań realizowanych przez Urząd Miasta przy współpracy MKRPA w 2022 roku.

Były to przede wszystkim:

- **Kontrole w zakresie przestrzegania warunków i zasad korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych**

Kontrole prowadzone są każdego roku. Do połowy listopada 2023 przeprowadzono 43 kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Ławy. Do końca roku planuje się jeszcze dziewięć. Kontrole wykazały, że zarówno przedsiębiorcy jak i sprzedawcy mają, w większości, niewielką wiedzę w zakresie reklamowania napojów alkoholowych.

Przedsiębiorcy i sprzedawcy podczas kontroli edukowani byli w zakresie regulacji prawnych dotyczących zasad reklamowania napojów alkoholowych - wszelkie nieprawidłowości usuwane były na bieżąco. Otrzymywali oni rozporządzenie w sprawie treści, wielkości i sposobu umieszczania na reklamach piwa, napisów informujących o szkodliwości spożywania alkoholu lub o zakazie sprzedaży alkoholu nieletnim.

• **Nocne obserwacje punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych**

W 2023 r. przeprowadzono 6 nocnych obserwacji punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. W obserwacjach wzięli udział członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Łławie.

Działaniami zostały objęte wszystkie punkty sprzedaży alkoholu znajdujące się na terenie miasta Łławy (zarówno sklepy jak i lokale gastronomiczne). Obserwowane były również tereny wokół tych punktów, a także plaża miejska przy ul. Kajki i przylegający do niej parking, Park Miejski, teren Starego Miasta, parking przy Cmentarzu ul. Ostródzkiej, teren boiska i placu zabaw przy ul. Chełmińskiej, tzw. fosa przy Kinoteatrze, teren przy Restauracji LEŚNA.

W wyniku tych działań ujawniono spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych co najmniej 13 osób (m.in w Miasteczku Ruchu Drogowego, na terenie Starego Miasta, przy tzw. sklepach nocnych). W każdym przypadku podejrzenia spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych, wzywany był patrol Policji.

• **Interwencje w sytuacji naruszenia prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych**

W trakcie przeprowadzania kontroli lub obserwacji ujawniono:

1. Sprzedaż alkoholu na kredyt (w jednym sklepie). W tej sprawie: poinformowano Burmistrza Miasta Łławy, złożono zawiadomienie do KPP o podejrzeniu przestępstwa – otrzymaliśmy dwukrotnie postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa i o umorzeniu dochodzenia, złożono dwukrotnie zażalenie, odbyło się posiedzenie w przedmiocie rozpoznania zażalenia, sprawa w toku, czyli odbędzie się kolejne posiedzenie w sprawie w przedmiocie rozpoznania zażalenia przez sąd.
2. Sprzedaż alkoholu osobie, której zachowanie wskazywało na to, że jest nietrzeźwa (w jednym sklepie). W tej sprawie: poinformowano Burmistrza Miasta Łławy, złożono zawiadomienie do KPP o podejrzeniu przestępstwa – otrzymaliśmy postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia, złożono zażalenie, odbyło się posiedzenie w przedmiocie rozpoznania zażalenia, Sąd uznał, że decyzja podjęta przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Łławie o odmowie wszczęcia dochodzenia jest zasadna.
3. Reklamowanie napojów alkoholowych niezgodnie z prawem (w trzech sklepach). W tej sprawie: złożono zawiadomienie do KPP o podejrzeniu przestępstwa – otrzymaliśmy dwukrotnie postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia i o umorzeniu dochodzenia, złożono dwukrotnie zażalenie, odbyło się posiedzenie w przedmiocie rozpoznania zażalenia. Sprawa w toku.
4. Sprzedaż alkoholu osobie, której zachowanie wskazywało, że jest nietrzeźwa (w jednym sklepie). Potwierdziło to później badanie alkomatem. W tej sprawie: poinformowano Burmistrza Miasta Łławy, złożono zawiadomienie do KPP o podejrzeniu przestępstwa – otrzymaliśmy zawiadomienie o umorzeniu dochodzenia, złożono zażalenie, sprawa w toku.

• **Szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych**

1. W maju br. przeprowadzono audyt wraz z krótkim szkoleniem dotyczącym sprzedaży napojów alkoholowych (tzw. tajemniczy klient) w 57 punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Ławy. Alkohol sprzedano osobie pełnoletniej ale wyglądającej bardzo młodo, nie prosząc o dowód w 20 punktach.
2. 12.06.2023 r. w Ośrodku Psychoedukacji odbyło się szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych oraz przedsiębiorców w zakresie obowiązujących przepisów prawa związanych ze sprzedażą i podawaniem napojów alkoholowych.
3. Po szkoleniu w czerwcu ponownie przeprowadzono audyt w 56 punktach sprzedaży napojów alkoholowych. Alkohol sprzedano, nie prosząc o dowód w 11 punktach. W 6 punktach alkohol sprzedano dwukrotnie nie prosząc o wylegitymowanie się młodej osoby. W tych sklepach przeprowadzono kontrolę w zakresie przestrzegania warunków i zasad korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
4. 19.10.2023 r. w Ośrodku Psychoedukacji odbyło się szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych oraz przedsiębiorców w zakresie zasad sprzedaży napojów alkoholowych.

Uwzględniając powyższe informacje, wyniki badań, a także informacje z Komendy Powiatowej Policji na temat skali zakłóceń porządku publicznego w związku ze sprzedażą alkoholu zespół zarekomendował zmiany w uchwałach.

Wypracowano propozycje zmian wyżej wspomnianych uchwał (tzn. *Uchwały nr LV/490/18 Rady Miejskiej w Ławie z dnia 18 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Ławy oraz Uchwały nr LV/491/18 Rady Miejskiej w Ławie z dnia 18 czerwca 2018r. w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie miasta Ławy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych*) w zakresie:

- Limitów, czyli maksymalnych liczb zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży – zmniejszenie o 29 zezwoleń.
- Odległości od obiektów chronionych i zakresu tych obiektów – zaproponowano 50 metrów oraz zmiany w wykazie tzw. obiektów chronionych
- Propozycji wprowadzenia ograniczenia w tzw. nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie miasta Ławy w godzinach 22.00- 06.00.

Ostateczną decyzję co do zmian i przyjęcia nowej **uchwały w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ograniczenia w godzinach nocnych sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie miasta Ława** podejmie Rada Miasta Ławy.

Rozdział III

Rekomendowane działania i cel programu

Uwzględniając dane liczbowe i informacje z placówek i instytucji musimy pamiętać, że ostatnie lata to blisko dwuletni okres pandemii oraz podobny okres wojny w Ukrainie. Te dwa wydarzenia to czas narastania napięcia, niepewność dotycząca życia, zdrowia, przyszłości, bezpieczeństwa, trwałości wartości. Doniesienia zarówno z naszego regionu jak i z całego kraju wskazują na konieczność nasilenia działań uwzględniających obecną rzeczywistość. Sprzyja ona bowiem zwiększeniu się ilości problemów wynikających z poszukiwania sposobów radzenia sobie przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe z kryzysami. Główne problemy, na które zwrócimy uwagę i którymi samorząd przy współpracy instytucji, organizacji samorządowych i społeczności lokalnej zajmie się w ramach realizacji Miejskiego Programu na lata 2024-2027 to:

1. Pogarszanie się stanu zdrowia psychicznego młodzieży, a także wysokie odsetki osób doświadczających myśli samobójczych oraz mających za sobą nieudane próby samobójcze.
2. Problemy emocjonalne dzieci i młodzieży i wynikające z nich niebezpieczeństwo narastania zaburzeń funkcjonowania – depresji, samouszkodzeń, samobójstw, zaburzeń odżywiania, uzależnień, nadmiernego korzystania z Internetu (a stąd niebezpieczeństwo cyberprzemocy, uzależnień ekranowych, znajomości internetowej).
3. Wzrost przemocy rówieśniczej w formie e-stalkingu wśród młodzieży, zwłaszcza z klas starszych szkół podstawowych, utrzymująca się nadal dość duża skala innych form przemocy rówieśniczej.
4. Ograniczanie dostępności dzieci i młodzieży do napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych.
5. Zagrożenie narastaniem problemów rodziny, w tym przemocy, zaniedbania, rozpadu relacji itp.; w tym obszarze planujemy:
  - a) Podnosić kompetencje społeczne i osobiste rodziców oraz dzieci.
  - b) Podnosić świadomość dorosłych dotyczącą źródeł występowania depresji i innych zaburzeń emocjonalnych dzieci i młodzieży.
  - c) Podnosić poziom kompetencji wychowawczych rodziców, wskazując znaczenie czynników chroniących i czynników ryzyka zachowań destrukcyjnych dzieci i młodzieży – uzyskując w ten sposób wpływ na zdrowsze funkcjonowanie rodziny, dzieci i młodzieży.
6. Zwiększająca się ilość interwencji w rodzinach z „coraz krótszym stażem” wspólnego życia oraz w rodzinach, w których przemocy doświadczają dzieci (będące ofiarą lub świadkiem przemocy).
7. Działania interwencyjne i pomoc w rodzinach z problemem uzależnień i przemocy.
8. Stałe poszerzanie form pomocy psychologicznej, prawnej, poradnictwa wychowawczego i profilaktyki dla dzieci i młodzieży. Włączenie w działania wiedzy na temat skutków psychologicznych, społecznych i materialnych pandemii.

Celem głównym Programu jest ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież w tym uzależnień behawioralnych.

Cele szczegółowe Programu to:

1. Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych, przemocą w rodzinie, problemami emocjonalnymi dzieci i młodzieży i innymi zachowaniami ryzykownymi.
2. Ograniczenie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych w społeczności lokalnej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.
3. Zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej, poradnictwa wychowawczego i wsparcia dla rodziców i dzieci w sytuacji problemów rodzinnych, zachowań ryzykownych, problemów emocjonalnych i zaburzeń zachowania.
4. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych skierowanych do rodziców, dzieci i młodzieży.
5. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej dla osób mających problemy z używaniem alkoholu, dla rodzin z problemami uzależnienia od alkoholu i innych substancji oraz osób z problemem przemocy w rodzinie.
6. Zwiększenie zakresu współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi służącej lepszemu rozwiązywaniu problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i profilaktyce innych zachowań ryzykownych.

Cele powyższe pragniemy osiągnąć poprzez zaplanowane w programie zadania i działania, których koordynacją i przebiegiem zajmuje się wydział Urzędu Miasta - Ośrodek Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie.

Rozdział IV

Zadania i działania

Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024- 2027.

ZADANIE PIERWSZE - Pomoc psychologiczna i poradnictwo dla osób uzależnionych i ich rodzin, osób i rodzin z problemem przemocy, rodziców, dzieci i młodzieży, wspieranie środowisk abstynenckich.

DZIAŁANIA:

I. Pomoc psychologiczna i poradnictwo dla dzieci, młodzieży i dorosłych w Ośrodku Psychoedukacji.

1. Pomoc psychologiczna dla dorosłych i młodzieży w zakresie problemów związanych z uzależnieniami od substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi, przemocą w rodzinie, sytuacją kryzysową w rodzinie i zachowaniami ryzykownymi dzieci i młodzieży, poradnictwo rodzinne, wsparcie po ukończonej terapii uzależnień.
2. Prowadzenie superwizji zespołu Ośrodka Psychoedukacji w zakresie prowadzenia konsultacji, pierwszego kontaktu z osobami szukającymi pomocy ramach MKRPA.
3. Pomoc psychologiczna dla rodziców i dzieci w związku z problemami dzieci, zachowaniami ryzykownymi dzieci, wsparcie, pomoc psychologiczna dla dzieci z FASD i ich rodziców.
4. Pomoc psychologiczna poprzez udział w spotkaniach rodzin, spotkaniach rodzica z dzieckiem skierowanych przez Sąd Rodzinny w ramach postanowień o ustaleniu kontaktów, edukacji rodziców i dziadków z elementami mediacji rodzinnych.
5. Pomoc psychologiczna dla rodzin i małżeństw w związku z problemami rodzinnymi, sytuacją kryzysową, wsparcie po ukończonej terapii uzależnień.

II. Działania grupowe, wspieranie środowisk abstynenckich i ich rodzin, wsparcie leczenia uzależnień.

1. Prowadzenie działań grupowych skierowanych dla osób z problemami uzależnień od alkoholu oraz przemocy w rodzinie i ich rodzin, rodzin w sytuacji kryzysu, osób DDA:
  - a) grupa terapeutyczno - edukacyjna dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;
  - b) warsztaty psychologiczne dla członków rodzin osób uzależnionych i DDA;
2. Prowadzenie zajęć terapeutycznych dla dzieci z rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Psychoedukacji.

3. Prowadzenie zajęć edukacyjnych (rodziny z problemem uzależnień, osoby doświadczające przemocy, sprawcy przemocy, kierowcy itp.), spotkań indywidualnych i rodzinnych dla osób skierowanych przez Sąd Rejonowy w Łławie.
4. Wspieranie środowisk abstyntenckich i ich rodzin poprzez wspólną organizację działań profilaktycznych, edukacyjnych, kampanii społecznych, reaktywowanie Klubu Abstynenta
5. Wspieranie środowisk abstyntenckich i ich rodzin poprzez użyczenie sal do spotkań, pomoc przy organizowanych spotkaniach, mityngach, udział w warsztatach prowadzonych przez Ośrodek.
6. Wspieranie, współpraca i prowadzenie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej uczestników grup samopomocowych działających w Ośrodku Psychoedukacji: AA, AI - Anon, DDA, NA i ich rodzin.
7. Wspieranie leczenia, terapii uzależnień m.in. poprzez: zakup literatury, umożliwienie korzystania z sal Ośrodka Psychoedukacji w celu realizacji programów, dofinansowanie doskonalenia zawodowego pracowników placówek leczenia uzależnień w publicznej służbie zdrowia, informowanie o dostępnych miejscach pomocy i kompetencjach poszczególnych służb i instytucji, w których można uzyskać pomoc.

III. Koordynacja działań w ramach procedury Niebieskiej Karty, funkcjonowanie Zespołu interdyscyplinarnego (ZI), profilaktyka i pomoc w sytuacji przemocy domowej.

Zespół ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym patologią. Zespół interdyscyplinarny realizuje następujące działania: realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, pomoc osobom, rodzinom, grupom problemowym i środowiskom dysfunkcyjnym w przezwyciężeniu ich problemów.

1. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w szczególności przez:
  - a) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
  - b) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
  - c) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;

- d) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- e) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- f) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- g) monitorowanie procedury "Niebieskie Karty";
- h) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- i) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- j) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535);
- k) realizacja działań w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2021-2025.

IV. Współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie działań na rzecz osób bezdomnych - Projekt i budowa Schroniska, Noclegowni i/lub Ogrzewalni, praca terapeutyczna i edukacyjna z osobami uzależnionymi i zagrożonymi w ramach funkcjonowania placówki dla bezdomnych.

ZADANIE DRUGIE – Prowadzenie działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych, przemocy w rodzinie oraz uzależnień behawioralnych.

DZIAŁANIA:

I. Organizacja i prowadzenie działań dla rodziców i dzieci oraz młodzieży w Ośrodku Psychoedukacji.

1. Prowadzenie Klubu dla Rodziców – wsparcie rodziców w zakresie umiejętności wychowawczych, poszerzenie wiedzy i umiejętności w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci.

- a) Zajęcia warsztatowe dla rodziców w zakresie umiejętności wychowawczych.

- b) Zajęcia aktywizujące dla całych rodzin uczestników zajęć.
  - c) Zajęcia opiekuńczo – wychowawcze dla dzieci z rodzin uczestniczących w spotkaniach.
  - d) Konsultacje psychologiczne, pedagogiczne i prawne dla uczestników zajęć.
  - e) Zajęcia edukacyjne w zakresie zdrowia dzieci i młodzieży, zasad zdrowego stylu życia i odżywiania itp.
2. Prowadzenie Klubu Aktywności Junior w Ośrodku Psychoedukacji:
- a) bieżąca działalność wychowawczo – profilaktyczna Klubu Aktywności „Junior” (zajęcia dla dzieci ze szkół podstawowych kierowanych przez rodziców i pedagogów);
  - b) objęcie wsparciem dzieci z rodzin z problemem alkoholowych i przemocą domową, kierowanych przez MKRPA i ZI;
  - c) prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych, psychoedukacyjnych i warsztatów profilaktycznych w Ośrodku;
  - d) udział w konkursach i programach organizowanych przez szkoły, organizacje pozarządowe oraz inne instytucje i organizacje;
  - e) profilaktyka innych zachowań ryzykownych występujących u dzieci (nadużywanie internetu, przemoc rówieśnicza, zaburzenia emocjonalne itp.).
3. Prowadzenie dodatkowych zajęć profilaktyczno-wychowawczych w okresie przerwy zimowej oraz wakacyjnej skierowanych do dzieci i młodzieży uczestniczącej w zajęciach w Ośrodku i kierowanych przez pedagogów.
4. Organizacja i współpraca przy realizacji działań profilaktycznych związanych z poprawą relacji rodzic – dziecko, inspirowanie rodziców do dłuższych, wartościowszych relacji- spotkania typu: Pół Dnia z Dzieckiem, kreatywne soboty, joga, Dzień bez komputera itp.
5. Współpraca z Młodzieżową Radą Miasta i samorządami szkolnymi w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych, współorganizacja działań i wydarzeń w tym zakresie.

II. Inicjowanie, organizacja i współpraca z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi i instytucjami w zakresie profilaktyki uniwersalnej i promocji zdrowego stylu życia z wykorzystaniem placu zabaw, siłowni zewnętrznej oraz boiska przy Ośrodku Psychoedukacji.

Plac zabaw powstał w wyniku współpracy różnych podmiotów z inicjatywy Urzędu Miasta. Instytucje/organizacje, które współuczestniczyły w budowie obiektu sportowo-rekreacyjnego m.in. poprzez zakup poszczególnych zabawek:

- 1. Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa "Praca";
- 2. Lubawskie Przedsiębiorstwo Budowlane;
- 3. Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Gdańskiej 5A;

4. Wspólnota Mieszkańcowa przy ul. Gdańskiej 5B;
5. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Miejsko-Gminny w Ławie;
6. Stowarzyszenie "Przystań".

Plac zabaw, siłownia oraz boisko służą nie tylko do zajęć organizowanych przez samorząd ale także są przestrzenią, w której odbywają się animacje i inne przedsięwzięcia inicjowane przez mieszkańców Ławy. Współpraca przy powstawaniu placu zabaw i siłowni zewnętrznej miała także wymiar profilaktyczno - edukacyjny poprzez podkreślenie znaczenia zdrowego stylu życia oraz wagę relacji i wspólnie spędzanego czasu przez rodziców i dzieci.)

1. Prowadzenie zajęć profilaktyczno – wychowawczych i pikników rodzinnych w ramach działań Ośrodka, m.in. kontynuacja spotkań „Sąsiedzkie Klimaty”.
2. Współorganizacja i prowadzenie zajęć profilaktyczno – wychowawczych z elementami sportu, rekreacji, zajęć plastycznych i teatralnych.
3. Prowadzenie kampanii i akcji informacyjno-edukacyjnych w zakresie profilaktyki i promocji zdrowego stylu życia.
4. Udostępnianie terenu placu zabaw, siłowni i boiska dla inicjatyw mieszkańców, organizacji pozarządowych, cyklicznych spotkań promujących zdrowy styl życia –m.in. Tai Chi, Joga, Zumba i inne.
5. Udostępnianie placu zabaw dla dzieci i dorosłych z Osiedla, animowanie różnych aktywności, zajęć i zabaw podtrzymujących dobre relacje dzieci z rodzicami.

III. Współpraca z placówkami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami w zakresie profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, zachowań ryzykownych, uzależnień behawioralnych.

1. Realizacja w szkołach i przedszkolach programów profilaktycznych zalecanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
  - a) organizacja i realizacja szkoleń przygotowujących do prowadzenia zajęć w ramach wybranych programów;
  - b) monitoring realizacji programów, współpraca przy edukacji rodziców;
  - c) realizacja programów: „Poruszające bajki o emocjach”, „Przyjaciele Zippiego”, „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”, „Spójrz inaczej”, „Program Domowych Detektywów – Jaś i Małgosia na tropie”, „Fantastyczne Możliwości”, „Szkolna interwencja profilaktyczna”, „Strażnicy Uśmiechu”, „Zagrajmy Razem” i inne.
  - d) Realizacja zajęć „Odpowiedzialność prawna młodzieży” w ramach edukacji prawnej w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych, przemocy rówieśniczej.
2. Współpraca ze szkołami i przedszkolami w zakresie:
  - a) doradztwo i konsultacje przy tworzeniu szkolnych programów profilaktycznych,

- b) konsultacje i poradnictwo psychologiczne dla nauczycieli w zakresie pracy z klasą, uczniem, trudnymi sytuacjami wychowawczymi itp.
  - c) szkoleniowe Rady Pedagogiczne, m.in.:
    - „Przemoc, uzależnienia, zaniedbania w rodzinie – vademecum nauczyciela, wychowawcy, pedagoga”. W programie: przemoc domowa, uzależnienia i zaniedbania w wychowywaniu dzieci, a prawne regulacje ustawowe i wynikające stąd obowiązki nauczyciela, dyrekcji szkoły;
    - „Interwencja kryzysowa w szkole”. W programie treści dotyczące interwencji kryzysowej wobec ucznia potrzebującego pomocy psychologicznej, zasady i etapy interwencji, współpraca instytucji;
    - Profilaktyka zachowań ryzykownych w szkole”. W programie: co jest a co nie jest działaniem profilaktycznym, jak realizować dobrą profilaktykę w szkole, w klasie. Znaczenie umiejętności osobistych i społecznych w pracy nauczyciela-wychowawcy. Systemowe rozumienie rodziny - znaczenie więzi i relacji rodzinnych dla zachowań dziecka, powstawania i ujawniania się różnych problemów dziecka w szkole;
    - Inne tematy w zależności od potrzeb szkoły
  - d) edukacja rodziców w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych
3. Współpraca ze szkołami w zakresie przygotowania wychowawców do udzielania pierwszej pomocy uczniom z trudnościami, prowadzenia interwencji kryzysowej w sytuacji kryzysu oraz przygotowania uczniów do bezpiecznego pomagania swoim rówieśnikom na kanwie programu „Rówieśnicza Interwencja Kryzysowa” autorstwa Tomasza Balickiego.
  4. Edukacja dla dorosłych i dzieci w zakresie profilaktyki społecznej poprzez spotkania, projekcje filmów i dyskusje z udziałem profesjonalistów np. „A co psycholog na to...” „Porozmawiajmy o wychowaniu”, „Długi Metraż” „Kultowe Bajki” i inne.
  5. Wspieranie Klubu Harcerskiego w realizacji działań profilaktycznych poprzez naukę umiejętności społecznych w tym współpracy, rozwiązywania problemów, rozwijania zainteresowań; korzystanie z sali i sprzętu Ośrodka Psychoedukacji, dofinansowanie zajęć profilaktyczno-wychowawczych prowadzonych metodą harcerską skierowanych do dzieci i młodzieży z Hufca ZHP Łąwa.
  6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie działań profilaktyczno-wychowawczych – edukacyjnych m.in. wsparcie techniczne, realizacja wspólnych przedsięwzięć.
  7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i podmiotami gospodarczymi – zlecenie zadań publicznych w zakresie zorganizowania dzieciom, młodzieży oraz dorosłym w szczególności z grup podwyższonego ryzyka dodatkowych możliwości nauki umiejętności społecznych i osobistych, budowania wspierających relacji, aktywnego spędzania czasu wolnego, rozwoju zainteresowań i wspólnych pasji, przeciwdziałanie sięganiu po środki psychoaktywne poprzez edukację i dostarczanie informacji oraz psychoedukację;

- a) Zajęcia letnie profilaktyczno – wychowawcze dla dzieci z terenu miasta Ławy.
  - b) Działania informacyjne i edukacyjne dla dzieci, młodzieży i dorosłych na rzecz podniesienia świadomości społecznej na temat zdrowego stylu życia bez środków psychoaktywnych w tym prowadzenie kampanii społecznych na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i innym zachowaniom ryzykownym
  - c) Działania informacyjne i edukacyjne dla młodzieży „Cięża a alkohol: - zajęcia mające na celu uświadomienie młodym ludziom, głównie dziewczynom zagrożeń jakie płyną, jeśli kobieta pije alkohol w okresie ciąży, jak naraża swoje dziecko na ryzyko nieodwracalnych uszkodzeń, które będą rzutować na całe jego życie, zespół FASD, zachęcanie do całkowitej abstynencji podczas ciąży.
8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi: m.in. poradnictwo i szkolenia w zakresie tworzenia projektów dla organizacji pozarządowych działających w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych. Prowadzenie bieżących konsultacji w zakresie pisania wniosków ww. obszarze. Bieżący monitoring ofert i konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych i profilaktyki społecznej.
  9. Współpraca szkoleniowa z Ośrodkami leczenia narkomanów (Monar, Karan, itp.).
  10. Wspieranie i realizacja programów reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychoaktywnych i NSP.
  11. Działania na rzecz aktywizacji społecznej uchodźców.

IV. Dofinansowanie zadań profilaktycznych w Świetlicy Środowiskowej „MOPSIK”

1. Zaspokajanie podstawowych potrzeb socjalnych dzieci w formie codziennego dożywiania w postaci podwieczorków. Dożywianie w formie obiadów w okresie ferii zimowych i letnich półkolonii.
2. Działania wychowawcze i edukacyjne dla dzieci i młodzieży uczęszczającej na zajęcia.
3. Prowadzenie dodatkowych zajęć profilaktyczno-wychowawczych w okresie przerwy zimowej oraz wakacyjnej skierowanych do dzieci i młodzieży z terenu miasta Ławy.
4. Kolonie letnie profilaktyczne dla dzieci i młodzieży ze Świetlicy Środowiskowej MOPSIK.

ZADANIE TRZECIE – Działania informacyjne i szkoleniowe, współpraca z instytucjami służąca rozwiązywaniu problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi, zachowaniami ryzykownymi dzieci i młodzieży, ograniczaniem dostępności do alkoholu i innych środków psychoaktywnych.

DZIAŁANIA:

I. Szkolenia, kampanie, edukacja społeczna.

1. Przeprowadzenie lub zlecenie zorganizowania i przeprowadzenia kampanii edukacyjno – informacyjnych w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych, zaburzeń emocjonalnych i promocji zdrowego stylu życia.
2. Udział w ogólnopolskich lub regionalnych kampaniach informacyjnych i profilaktyczno – edukacyjnych.
3. Szkolenia, spotkania realizowane w szkołach skierowane do kadry pedagogicznej m.in. udział w szkoleniowych radach pedagogicznych.
4. Szkolenia, spotkania realizowane w szkołach skierowane do rodziców m.in. udział w wywiadówkach dla rodziców, spotkaniach tematycznych dla rodziców.
5. Szkolenia z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych i zaburzeń zachowania oraz zaburzeń emocjonalnych dla nauczycieli organizowane w Ośrodku Psychoedukacji.
6. Szkolenia i konsultacje dla osób pracujących w instytucjach działających w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych i profilaktyki przemocy w rodzinie;
  - a) Szkolenia dla członków grup diagnostyczno-pomocowych, m.in. policjantów, pracowników socjalnych, pedagogów, nauczycieli i kuratorów - w zakresie pierwszego kontaktu z osobą doświadczającą przemocy, współpracy interdyscyplinarnej, motywowania do zmiany i korzystania z pomocy psychologicznej, prawnej, poradnictwa wychowawczego;
  - b) Prowadzenie spotkań superwizyjnych i konsultacji dla pracowników socjalnych, kuratorów sądowych, nauczycieli przedszkoli, pedagogów prowadzących zajęcia w Klubie Junior
  - c) Konsultacje dla nauczycieli, wychowawców, pedagogów, kuratorów itp.
7. Dofinansowywanie do szkoleń i kursów dla profesjonalistów działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
8. Szkolenia dla kandydatów na kierowców „Alkohol a kierowca” – współpraca z Komendą Powiatową Policji w Ławie i organizatorami kursów na prawo jazdy.
9. Prowadzenie dokumentacji merytorycznej i statystycznej.
10. Nadzór nad zbiorem oraz rozpowszechnianie materiałów publikacji, ulotek, plakatów itp. o tematyce profilaktyczno – wychowawczej, niezbędnej do prowadzenia działań profilaktycznych.
11. Współpraca przy realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii z następującymi podmiotami: Sąd

Rejonowy w Ławie, Komenda Powiatowa Policji w Ławie, szkoły ławskie, Ławskie Centrum Kultury, Ławskie Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ławie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ławie, Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Ławie, Sanepid, organizacje pozarządowe, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Ławie, Oddział Leczenia Uzależnień w Ławie, Poradnia Leczenia Uzależnień w Ławie, Fundacja „Dajemy Dzieciom Siłę” w Warszawie, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko – Mazurskiego, Szkoła Wyższa im. Pawła Włódkowica w Płocku Filia w Ławie, Kluby i grupy samopomocowe – AA, Al-Anon, DDA, NA.

II. Działania zmierzające do ograniczania dostępności do alkoholu i innych środków psychoaktywnych.

1. Współpraca przy przygotowywaniu projektów uchwał Rady Miejskiej w Ławie sprawie zasad usytuowania oraz liczby punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych i innych uchwał związanych z dostępnością napojów alkoholowych i profilaktyką problemów uzależnień.
2. Przeprowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz przestrzegania prawa w zakresie reklamy napojów alkoholowych na terenie miasta Ławy.
3. Współpraca z KPP w Ławie i MKRPA w zakresie kontroli i obserwacji rynku sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, monitoringu wybranych miejsc na terenie miasta Ławy ze względu na zachowania ryzykowne młodzieży i przestrzeganie prawa w zakresie sprzedaży i spożywania napojów alkoholowych.
4. Współpraca ze Stanowiskiem Kontroli Zarządczej w zakresie przeprowadzania kontroli oświadczeń o wielkości sprzedaży napojów alkoholowych.
5. Szkolenie dla właścicieli i sprzedawców punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów związanych ze sprzedażą napojów alkoholowych oraz w zakresie regulacji prawnych dotyczących zasad reklamowania napojów alkoholowych

ZADANIE CZWARTE – Miejska komisja rozwiązywania problemów alkoholowych.

Głównym celem działań MKRPA jest podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu sądowego obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu; podejmowanie działań w związku z podejrzeniem zaistnienia

przemocy w rodzinie; inicjowanie działań profilaktycznych i działań związanych z ograniczeniem dostępności do alkoholu.

1. Skład Miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych (MKRPA) w Ławie reguluje Zarządzenie Burmistrza Miasta Ławy.
2. Tryb działania oraz sposób realizacji zadań MKRPA określa ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Regulamin Komisji.

Zadania Miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w Ławie:

1. Prowadzenie postępowania o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego wobec osób uzależnionych od alkoholu oraz motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego.
2. Kierowanie na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.
3. Przeprowadzanie kontroli i oględzin lokali w zakresie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z obowiązującą uchwałą Rady Miejskiej w Ławie - przygotowywanie opinii MKRPA jako obligatoryjnego dokumentu przy ubieganiu się o zezwolenie na sprzedaż alkoholu.
4. Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży alkoholu w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Ławy.
5. Podejmowanie działań zmierzających do wszczęcia postępowania, w związku z naruszeniem art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
6. Współpraca przy przygotowywaniu projektów uchwał Rady Miejskiej w Ławie w sprawie zasad usytuowania oraz liczby punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych i innych uchwał związanych z dostępnością napojów alkoholowych i profilaktyką problemów uzależnień.
7. Monitoring wybranych miejsc na terenie miasta Ława ze względu na zachowania ryzykowne młodzieży i przestrzeganie prawa w zakresie sprzedaży i spożywania napojów alkoholowych.
8. Inicjowanie działań profilaktycznych oraz działań związanych z ograniczeniem dostępności do alkoholu w środowisku lokalnym.
9. Udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe i problemy przemocy pomocy psychologicznej i prawnej:

- a) motywowanie i informowanie o możliwościach leczenia osób uzależnionych i możliwościach pomocy członkom rodzin;
- b) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzorca picia;
- c) udzielanie pomocy prawej w sytuacji problemów rodzinnych w związku z nadużywaniem substancji psychoaktywnych, problemem przemocy w rodzinie, zachowaniami ryzykownymi dzieci;
- d) udział z ramienia MKRPA w posiedzeniach Sądu w sprawach o zobowiązanie do leczenia odwykowego;
- e) udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej i spotkaniach grup diagnostyczno-pomocowych.

Zasady wynagradzania członków Miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych:

1. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu plenarnym MKRPA - 230,00 zł. Za udział w spotkaniach roboczych i posiedzeniach dotyczących opiniowania zgodności usytuowania punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z uchwałą Rady Miejskiej, członek MKRPA nie otrzymuje dodatkowego wynagrodzenia.
2. Wynagrodzenie Przewodniczącego Komisji – 650,00 zł miesięcznie.
3. Wynagrodzenie zastępcy Przewodniczącego Komisji – 550,00 zł miesięcznie.
4. Wynagrodzenie Sekretarza Komisji – 600,00 zł miesięcznie.
5. Przeprowadzenie wywiadów środowiskowych – 120,00 zł za przeprowadzony wywiad.
6. Przeprowadzenie kontroli i obserwacji w godzinach wieczornych punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Ławy – 250,00 zł za obserwację w ciągu jednego dnia - czas trwania 3-4 godziny i objęcie co najmniej 10 punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
7. Udział z ramienia MKRPA w posiedzeniach Sądu w zakresie procedury sądowego obowiązywania do leczenia oraz spraw dotyczących naruszania przepisów określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – 100,00 zł za każdy udział w rozprawie.
8. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu – dyżur terapeuty 70,00 zł/h.
9. Poradnictwo prawne w zakresie problemów rodzinnych wynikających z nadużywania alkoholu, uzależnienia, przemocy w rodzinie, zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży oraz reprezentowanie spraw Miejskiej Komisji podczas posiedzeń sądowych w zakresie procedury sądowego zobowiązania do leczenia - dyżur radcy prawnego 120,00 zł/h.

ZADANIE PIĄTE – Utrzymanie Ośrodka Psychoedukacji.

Koszty związane z realizacją zadań i inwestycji mających na celu prawidłowe funkcjonowanie Ośrodka, z bieżącym utrzymaniem budynku i prowadzeniem oraz koordynowaniem działań profilaktycznych w mieście w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

DZIAŁANIA

1. Realizacja zadań mających na celu prawidłowe funkcjonowanie Ośrodka związane z bieżącym utrzymaniem budynku, placu zabaw, boiska, siłowni zewnętrznej.
2. Bieżąca konserwacja urządzeń i zabawek na placu zabaw, boiska i siłowni zewnętrznej.
3. Udostępnienie pomieszczeń dla stowarzyszeń, grup samopomocowych itp.
4. Zakupy materiałów, narzędzi, sprzętu itp. na potrzeby przeprowadzenia drobnych napraw w budynku i bezpośrednim otoczeniu.
5. Bieżące utrzymanie terenu wokół budynku Ośrodka, porządki, drobne naprawy.
6. Opłaty za media (energia elektryczna, woda, gaz ziemny, odpady komunalne, utrzymanie czystości w budynku Ośrodka, internet, monitoring obiektu).
7. Wymiana pokrycia dachowego na budynku Ośrodka Psychoedukacji.

Rozdział V Monitoring i ewaluacja

W celu sprawdzenia na ile Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii został zrealizowany i jaki jest wynik podjętych przedsięwzięć, niezbędne jest prowadzenie monitoringu i dokonywanie ewaluacji. Dzięki ewaluacji uzyska się informacje czy osiągnięto zakładane rezultaty, czy pozwoliły one i w jakim stopniu, na realizację celów Programu. Ocena poszczególnych działań odbywać się będzie na zasadzie analizy realizacji założeń Programu, na podstawie informacji i danych uzyskanych od podmiotów uczestniczących w jego realizacji.

Ocenię podlegać będzie:

1. Badanie wskaźników realizacji Programu.
2. Stopień realizacji założonych celów szczegółowych.
3. Skuteczność działań podejmowanych w ramach Programu.
4. Porównanie zgodności osiągniętych rezultatów z przyjętymi celami.

Monitoring oraz ewaluacja Programu zostanie przeprowadzona przez Urząd Miasta Ławy – Wydział Ośrodek Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu profilaktyki oraz potrzeby w tym zakresie zostaną przedłożone Radzie Miejskiej w Ławie do 31 marca.

Monitorowaniu będą podlegać następujące wskaźniki:

Lp.	Nazwa działania	Wskaźnik realizacji działania
Zadanie 1. Pomoc psychologiczna i poradnictwo dla osób uzależnionych i ich rodzin, osób i rodzin z problemem przemocy, rodziców, dzieci i młodzieży, wspieranie środowisk abstynenckich.		
1.	Pomoc psychologiczna i poradnictwo dla dzieci, młodzieży i dorosłych w Ośrodku Psychoedukacji	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych konsultacji specjalistycznych, • liczba osób uczestniczących w tych konsultacjach, • liczba rodzin skierowanych przez sąd, • liczba superwizji
2.	Działania grupowe, wspieranie środowisk abstynenckich i ich rodzin, wsparcie leczenia uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> • ilość przeprowadzonych zajęć grupowych, • liczba uczestników zajęć grupowych, • ilość grup samopomocowych
3.	Koordinacja działań w ramach procedury Niebieskiej Karty, funkcjonowanie Zespołu interdyscyplinarnego (ZI), profilaktyka i pomoc w sytuacji przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> • ilość Niebieskich Kart realizowanych przez Zespół/grupy diagnostyczno-pomocowe, • liczba osób, w tym dzieci, objętych procedurą, • ilość spotkań grup diagnostyczno –

		<p>pomocowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ilość spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.
<p>Zadanie 2. Prowadzenie działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych, przemocy w rodzinie oraz uzależnień behawioralnych.</p>		
1.	<p>Organizacja i prowadzenie działań dla rodziców i dzieci oraz młodzieży w Ośrodku Psychoedukacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób uczestniczących w zajęciach, • liczba korzystających z konsultacji i poradnictwa, • liczba uczestników zajęć i warsztatów, • liczba zajęć i warsztatów
2.	<p>Inicjowanie, organizacja i współpraca z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi i instytucjami w zakresie profilaktyki uniwersalnej i promocji zdrowego stylu życia z wykorzystaniem placu zabaw, siłowni zewnętrznej oraz boiska przy Ośrodku Psychoedukacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba realizowanych zajęć
3.	<p>Współpraca z placówkami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami w zakresie profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, zachowań ryzykownych, uzależnień behawioralnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów, spotkań, • liczba uczestników tych szkoleń, warsztatów, spotkań
4.	<p>Dofinansowanie zadań profilaktycznych w Świetlicy Środowiskowej MOPSIK</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych zajęć, • liczba uczestników tych zajęć, • liczba zrealizowanych kolonii, półkolonii, półzimowisk, • liczba uczestników kolonii, półkolonii, półzimowisk
<p>Zadanie 3. Działania informacyjne i szkoleniowe, współpraca z instytucjami służąca rozwiązywaniu problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi, zachowaniami ryzykownymi dzieci i młodzieży, ograniczaniem dostępności do alkoholu i innych środków psychoaktywnych.</p>		
1.	<p>Szkolenia, kampanie, edukacja społeczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych kampanii, • liczba zrealizowanych szkoleń, spotkań, konsultacji, • liczba uczestników tych szkoleń, spotkań, konsultacji
2.	<p>Działania zmierzające do ograniczania dostępności do alkoholu i innych środków psychoaktywnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba uczestników badań ankietowych, • liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, • liczba obserwacji i monitoringu wybranych przestrzeni miejskich
<p>Zadanie 4. Miejska komisja rozwiązywania problemów alkoholowych.</p>		
1.	<p>Działalność MKRPA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba spraw skierowanych do komisji o zastosowanie obowiązku leczenia,

		<ul style="list-style-type: none"> • liczba kontroli i oględzin lokali, • liczba obserwacji i monitoringu wybranych przestrzeni miejskich, • liczba interwencji w związku z naruszeniem prawa – reklama alkoholu, sprzedaż nieletnim, • liczba konsultacji specjalistycznych w zakresie uzależnień, przemocy, naruszeń prawa, • liczba spraw sądowych z udziałem przedstawiciela komisji, • liczba spotkań komisji.
--	--	--

Opracowanie:

Urząd Miasta w Łławie – wydział Ośrodek Psychoedukacji
Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie